A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2018. július 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Közbeszerzési szerződések – 2004/17/EK irányelv – 34. cikk – Autóbusz- és trolibusz-pótalkatrészek beszállítása – Műszaki leírás – Egyenértékű termékek – Az egyenértékűségnek a szerződés odaítélését követő bizonyítására vonatkozó lehetőség”

A C-14/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2017. január 11-én érkezett, 2016. november 17-i határozatával terjesztett elő

a **VAR Srl**,

az **Azienda Trasporti Milanesi SpA (ATM)**

és

az **Iveco Orecchia SpA** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Vajda, Juhász E. (előadó), K. Jürimäe és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. december 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a VAR Srl képviseletében M. Goria és S. E. Viscio avvocati,

– az Azienda Trasporti Milanesi SpA (ATM) képviseletében M. Zoppolato és A. Rho avvocati,

– az Iveco Orecchia SpA képviseletében F. Brunetti és F. Scanzano avvocati,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: C. Colelli és C. Pluchino avvocati dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Gattinara és A. Tokár, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: olasz.

a főtanácsnok indítványának a 2018. február 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 34. kötet, 19. o.) 34. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a VAR Srl és az Azienda Trasporti Milanesi SpA (a továbbiakban: ATM), valamint az Iveco Orecchia SpA között IVECO márkájú autóbusz és trolibusz eredeti vagy azzal egyenértékű pótalkatrészeinek beszállítására irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2004/17 irányelv (42) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„A beszerzők által kidolgozott műszaki leírásoknak lehetővé kell tenniük a közbeszerzés verseny előtti megnyitását. E célból lehetővé kell tenni a műszaki megoldások sokféleségét tükröző ajánlatok benyújtását. Ennek megfelelően lehetővé kell tenni a műszaki leírásoknak a teljesítmény és a funkcionális követelmények tekintetében történő kidolgozását, és amennyiben az európai szabványra vagy annak hiányában a nemzeti szabványra történik hivatkozás, az ajánlatkérőnek el kell bírálnia az olyan más, egyenértékű szabályokon alapuló ajánlatokat, amelyek megfelelnek az ajánlatkérő által támasztott követelményeknek és a biztonságosság tekintetében egyenértékűek. Az egyenértékűség bizonyításához az ajánlattevők számára a bizonyítékok minden formájának használatát engedélyezni kell. Az ajánlatkérőnek minden olyan döntését meg kell tudnia indokolni, amely szerint az adott esetben az egyenértékűség nem áll fenn. […]”

4 Ezen irányelvnek „A szerződések odaítélésének elvei” címet viselő 10. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az ajánlatkérők a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el.”

5 Az említett irányelv „Műszaki leírás” címet viselő 34. cikke előírja:

„(1) A XXI. melléklet 1. pontjában meghatározott műszaki leírást fel kell tüntetni a szerződési dokumentációban, így az ajánlati felhívásban, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, illetve kiegészítő dokumentumokban. Amennyire lehetséges, ezt a műszaki leírást a fogyatékkal élők számára való hozzáférhetőség szempontjai és a valamennyi felhasználó számára alkalmas kialakítás figyelembevételével kell meghatározni.

(2) A műszaki leírásnak egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie valamennyi ajánlattevő számára, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a közbeszerzés verseny előtti megnyitását.

(3) A közösségi joggal összeegyeztethető, jogilag kötelező erejű nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül, a műszaki leírást a következőképpen kell kidolgozni:

a) vagy a XXI. mellékletben meghatározott műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére, számítási módszerére és kivitelezésére, valamint a termékek felhasználására vonatkozó európai szabványokat közzétevő nemzeti szabványok, európai műszaki tanúsítványok, közös műszaki leírások, nemzetközi szabványok, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszerek vagy – ezek hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások. Valamennyi hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell követnie;

b) vagy a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények alapján; ez utóbbi környezetvédelmi jellemzőket is tartalmazhat. E paramétereknek azonban kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy lehetővé tegyék az ajánlattevők számára a szerződés tárgyának meghatározását, az ajánlatkérők számára pedig a szerződés odaítélését;

c) vagy a b) pontban említett teljesítmény, illetve funkcionális követelmények alapján, az e teljesítménynek, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelés feltételezését lehetővé tevő, az a) pontban említett leírásokra történő hivatkozással;

d) vagy egyes jellemzők tekintetében az a) pontban említett leírásokra történő hivatkozással, más jellemzők tekintetében pedig a b) pontban említett teljesítményre, illetve funkcionális követelményekre történő hivatkozással.

(4) Ha az ajánlatkérő él a (3) bekezdés a) pontjában említett leírásokra történő hivatkozás lehetőségével, nem utasíthat el ajánlatot azon az alapon, hogy az ajánlatban szereplő termékek és szolgáltatások nem felelnek meg az általa hivatkozott leírásoknak, amennyiben az ajánlattevő ajánlatában az ajánlatkérő számára megfelelő módon, bármely megfelelő eszközzel bizonyítja, hogy az általa javasolt megoldások egyenértékű módon megfelelnek a műszaki leírásokban meghatározott követelményeknek.

Megfelelő eszköz lehet a gyártótól származó műszaki dokumentáció vagy valamely elismert szervtől származó vizsgálati jelentés

(5) Ha az ajánlatkérő él a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények megállapításának a (3) bekezdésben meghatározott lehetőségével, nem utasíthat vissza olyan, termékre, szolgáltatásra vagy építési beruházásra irányuló ajánlatot, amely megfelel valamely európai szabványt átültető nemzeti szabványnak, európai műszaki tanúsítványnak, közös műszaki leírásnak, nemzetközi szabványnak vagy valamely európai szabványügyi szervezet által létrehozott műszaki referenciarendszernek, amennyiben ezek a leírások az általa megállapított teljesítményre, illetve funkcionális követelményekre vonatkoznak.

Az ajánlattevőnek az ajánlatában – az ajánlatkérő számára megfelelő módon, bármely megfelelő eszközzel – bizonyítania kell, hogy a szabványnak megfelelő termék, szolgáltatás vagy építési beruházás megfelel az ajánlatkérő teljesítménybeli, illetve funkcionális követelményeinek.

Megfelelő eszköz lehet a gyártótól származó műszaki dokumentáció vagy valamely elismert szervtől származó vizsgálati jelentés

[…]

(7) »Elismert szervek«: e cikk értelmében olyan vizsgáló és kalibráló laboratóriumok, valamint tanúsító és ellenőrző szervek, amelyek megfelelnek az alkalmazandó európai szabványoknak.

Az ajánlatkérők elfogadják a más tagállamokban székhellyel rendelkező elismert szervek által kiadott tanúsítványokat.

(8) A szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével, a műszaki leírás nem hivatkozhat olyan adott márkára vagy forrásra, illetve különleges eljárásra, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, amely egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítését vagy kiszorítását eredményezné. Az ilyen hivatkozás kivételes esetekben megengedhető, amennyiben nem lehetséges a szerződés tárgyának (3) és (4) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása; az ilyen hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell kísérnie.”

6 A 2004/17 irányelvnek „A minősítést kérelmezők, a részvételre jelentkezők és az ajánlattevők tájékoztatása” címet viselő 49. cikke a (2) bekezdésének második francia bekezdésében kimondja:

„Az érintett fél kérésére az ajánlatkérő a lehető leghamarabb tájékoztatást ad:

[…]

– a sikertelen ajánlattevőnek ajánlata elutasításának indokairól, beleértve – a 34. cikk (4) és (5) bekezdésében említett esetekben – az egyenértékűség hiányára vonatkozó döntésének, illetve arra vonatkozó döntésének indokait, hogy az építési beruházás, árubeszerzés vagy szolgáltatásnyújtás nem felel meg a teljesítménybeli vagy funkcionális követelményeknek.”

7 Ezen irányelv „Általános rendelkezések” címet viselő 51. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az ajánlatkérő ellenőrzi, hogy a kiválasztott ajánlattevők által benyújtott ajánlatok megfelelnek-e az ajánlatokra alkalmazandó szabályoknak és követelményeknek, és az 55. és 57. cikkben megállapított szempontok alapján ítéli oda a szerződést.”

Az olasz jog

8 A 2006. április 12-i decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE-nek (az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéseket szabályozó törvénykönyvről, valamint a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelvek átültetéséről szóló 163. sz. törvényerejű rendelet, a GURI 2006. május 2–i 100. száma; a GURI 2006. május 2-i 100. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 163/2006. sz. törvényerejű rendelet) az alapügy tényállása időpontjában hatályos 68. cikke értelmében:

„(1) A VIII. melléklet 1. pontjában meghatározott műszaki leírást fel kell tüntetni a szerződési dokumentációban, így az ajánlati felhívásban, az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, illetve kiegészítő dokumentumokban. Amennyire lehetséges, ezt a műszaki leírást a fogyatékkal élők számára való hozzáférhetőség szempontjai és a valamennyi felhasználó számára alkalmas kialakítás, továbbá a környezet védelmére irányuló szabályok figyelembevételével kell meghatározni.

(2) A műszaki leírásnak egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie valamennyi ajánlattevő számára, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a közbeszerzés verseny előtti megnyitását.

(3) A közösségi joggal összeegyeztethető, jogilag kötelező erejű nemzeti műszaki szabályok sérelme nélkül, a műszaki leírást a következőképpen kell kidolgozni:

a) vagy a XXI. mellékletben meghatározott műszaki leírásra való hivatkozással és – a következő sorrendben – a következőkre történő hivatkozással: az építési beruházási munkák tervezésére, számítási módszerére és kivitelezésére, valamint a termékek felhasználására vonatkozó európai szabványokat közzétevő nemzeti szabványok, európai műszaki tanúsítványok, közös műszaki leírások, nemzetközi szabványok, az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott egyéb műszaki hivatkozási rendszerek vagy – ezek hiányában – nemzeti szabványok, nemzeti műszaki tanúsítványok, illetve nemzeti műszaki leírások. Valamennyi hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezésnek kell követnie;

[…]

(4) Ha az ajánlatkérő szerv él a (3) bekezdés a) pontjában említett leírásokra történő hivatkozás lehetőségével, nem utasíthat el ajánlatot azon az alapon, hogy az ajánlatban szereplő termékek és szolgáltatások nem felelnek meg az általa hivatkozott leírásoknak, amennyiben az ajánlattevő ajánlatában az ajánlatkérő szerv számára megfelelő módon, bármely megfelelő eszközzel bizonyítja, hogy az általa javasolt megoldások egyenértékű módon megfelelnek a műszaki leírásokban meghatározott követelményeknek.

(5) Megfelelő eszköz lehet a gyártótól származó műszaki dokumentáció vagy valamely elismert szervtől származó vizsgálati jelentés.

(6) A műszaki leírásokban meghatározott követelményeknek megfelelő egyenértékű megoldásokat javasló gazdasági szereplő e javaslatát az ajánlathoz csatolt külön nyilatkozatban jelzi.

[…]

(13) A szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével, a műszaki leírás nem hivatkozhat olyan adott márkára vagy forrásra, illetve különleges eljárásra, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, amely egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítését vagy kiszorítását eredményezné. Az ilyen hivatkozás kivételes esetekben megengedhető, amennyiben nem lehetséges a szerződés tárgyának (3) és (4) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása és feltéve hogy az ilyen hivatkozást a »vagy azzal egyenértékű« kifejezés kíséri.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 Az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2015. február 25-én közzétett hirdetménnyel az ATM „IVECO márkájú autóbusz és trolibusz eredeti és/vagy gyári, és/vagy azzal egyenértékű pótalkatrészei beszállítására” irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése iránt nyílt közbeszerzési eljárást indított.

10 A szerződés hozzádottérték-adó (héa) nélküli becsült értéke 3 350 000 euró volt. Az ajánlatokat a legalacsonyabb ár szempontjára figyelemmel kellett értékelni, annak lehetőségével, hogy az első ajánlatokat követően újabb versenyeztetésre kerülhet sor, amelynek keretében a legjobb benyújtott ajánlat kerül kiválasztásra.

11 A beszállítandó pótalkatrészeket az ATM által összeállított listán tüntették fel. E lista konkrét márkára (FIAT/IVECO) való kifejezett utalást tartalmazott. Az ajánlatban kínálandó különböző pótalkatrészek száma megközelítőleg 2200 volt.

12 A szerződési dokumentációban szereplő információk alapján „eredeti pótalkatrészeknek” minősültek a gépjármű gyártója által előállított alkatrészek, illetve a gépjármű gyártójának olyan beszállítói által előállított alkatrészek, amelyek igazolni tudták, hogy ezen alkatrészeket a gépjárműgyártó által adott leírásoknak és gyártási szabványoknak megfelelően állítottak elő. Az „egyenértékű pótalkatrészeket” úgy határozták meg, mint bármely olyan vállalkozás által előállított alkatrészek, amely tanúsítja, hogy azok minősége megfelel a jármű összeszereléséhez használt összetevők és a járműgyártó által beszállított pótalkatrészek minőségének.

13 Az ajánlatra vonatkozó feltételeket illetően a szerződési dokumentáció előírta, hogy az ajánlattevőnek minden egyes, IVECO márkájú pótalkatrészekkel „egyenértékűként” kínált terméket „EQ” rövidítéssel kell jelölnie.

14 Az ajánlattételhez szükséges dokumentációban szintén rögzítésre került, hogy az egyenértékű pótalkatrészek beszállítását az ATM csak akkor fogadja el, ha ezen alkatrészek tekintetében a kínált alkatrészek eredetijére vonatkozó jóváhagyás vagy egyenértékűségi igazolás került kiállításra.

15 Két vállalkozás vett részt az eljárásban, az Iveco Orecchia, amely az érintett pótalkatrészeket gyártó csoport észak-olaszországi kizárólagos viszontértékesítőjeként eredeti termékeket kínál, és a VAR. A közbeszerzési eljárás végén a VAR-t első helyre rangsorolták.

16 Az Iveco Orecchia a szerződés VAR részére történő odaítéléséről szóló határozat megsemmisítése iránt keresetet indított a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartományi közigazgatási bírósága, Olaszország) előtt, amely helyt adott e keresetnek. E bíróság így különösen azzal az indokkal semmisítette meg e határozatot, hogy a VAR sem az ajánlat benyújtásakor, sem pedig a közbeszerzési eljárás keretében nem bizonyította az általa kínált termékeknek az eredeti termékekkel való egyenértékűségét. Az ATM által támogatott VAR fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Consiglio di Statóhoz (államtanács, Olaszország). A Var által támogatott ATM szintén fellebbezést nyújtott be az említett ítélettel szemben e bírósághoz, amely e két fellebbezés együttes vizsgálatáról határozott.

17 A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) kiemeli, hogy mind az ajánlati felhívásra irányadó különös szabályozásnak, mind pedig a 163/2006. sz. törvényerejű rendelet 68. cikke (13) bekezdésének a szövege csak azt írja elő, hogy az ajánlattevőnek a termékek eredeti termékekkel való egyenértékűségét a közbeszerzési eljárás során kell bizonyítania. E tekintetben a 163/2006. sz. törvényerejű rendelet 68. cikkének (13) bekezdése, amely a 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdését ültette át a nemzeti jogba, eltér attól az esettől, amikor az ajánlatkérő szerv a szerződés tárgyát képező termékeket az ugyanezen törvényerejű rendelet 68. cikke (3) bekezdésének megfelelően határozza meg, azaz attól az esettől, amelyben az ajánlattevő már az ajánlati felhívás szakaszában köteles bizonyítani, hogy az általa javasolt megoldások egyenértékű módon megfelelnek a műszaki leírásban meghatározott követelményeknek. E bíróság ezenkívül pontosítja, hogy szintén figyelembe kell venni a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírást, amelynek értelmében az egyenértékű termékek esetében az egyenértékűséget a gyártó által kiállított megfelelő igazolással kell alátámasztani, amelyet „az egyenértékű pótalkatrész első átadása alkalmával” kell az ajánlatkérő szerv részére benyújtani. Ugyanakkor a 2004/17 irányelv 34. cikke (8) bekezdésének rendszertani értelmezése megkövetelheti az egyenértékűségnek az ajánlat benyújtásával egyidejűleg történő bizonyítását.

18 E körülmények között a Consiglio di Stato (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Elsődlegesen, úgy kell-e értelmezni a 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdését, hogy az előírja, hogy a termékeknek az eredetivel való egyenértékűségét már az ajánlatban igazolni kell?

2) Másodlagosan, az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén hogyan kell biztosítani az egyenlő bánásmód és a pártatlanság, a teljes körű verseny és a közigazgatási eljárás során való gondos ügyintézés elvét, valamint a többi pályázó védelemhez és meghallgatáshoz való jogát?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

19 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdését, hogy amennyiben a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírás valamely védjegyre, adott származásra vagy gyártási folyamatra való hivatkozást tartalmaz, az ajánlatkérőnek meg kell követelnie, hogy az ajánlattevő már az ajánlatában bizonyítsa az általa kínált termékeknek az említett műszaki leírásban meghatározott termékekkel való egyenértékűségét.

20 A 2004/17 irányelv 34. cikkének (2) bekezdése szerint a műszaki leírásnak egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie valamennyi ajánlattevő számára, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a közbeszerzés verseny előtti megnyitását.

21 A 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdése ezen célra figyelemmel írja elő, hogy a szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat olyan adott márkára vagy forrásra, illetve különleges eljárásra, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, amely egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítését vagy kiszorítását eredményezné. Az ilyen hivatkozás csak kivételes esetekben megengedhető, amennyiben nem lehetséges a szerződés tárgyának az e cikk (3) és (4) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen hivatkozást a „vagy azzal egyenértékű" kifejezésnek kell kísérnie.

22 E rendelkezés nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy az ajánlattevőnek mely időpontban és milyen módon kell bizonyítani az általa kínált termék „egyenértékűségét".

23 E tekintetben a 2004/17 irányelv 34. cikkének (3)–(5) bekezdéséből kifejezetten az következik, hogy amennyiben a műszaki előírás egyes szabványokra való hivatkozással, vagy a teljesítmény, illetve a funkcionális követelmények megállapítása mellett, vagy ezek kombinációjával kerül meghatározásra, az ajánlattevőnek az ajánlatában bizonyítania kell, hogy ezen ajánlat megfelel a szerződési dokumentációban szereplő követelményeknek. Ebből továbbá az következik, hogy bizonyítékként nyújtható be bármilyen megfelelő eszköz, e tekintetben pedig „[m]egfelelő eszköz lehet a gyártótól származó műszaki dokumentáció vagy valamely elismert szervtől származó vizsgálati jelentés".

24 Ily módon a 2004/17 irányelv 34. cikkének (3)–(5) bekezdéséből az következik, hogy e rendelkezések meghatározzák a műszaki leírás megfogalmazására irányadó általános szabályokat, azokat az eszközöket, amelyek útján az ajánlattevő bizonyíthatja, hogy az ajánlata megfelel ezen műszaki leírásban foglalt követelményeknek, valamint azt az időpontot, amikor ezen bizonyítékokat be kell nyújtani.

25 Az említett 34. cikk (8) bekezdése ezen általános szabályokhoz képest különös szabályokat ír elő azon feltételek tekintetében, amelyek között a műszaki leírás tartalmának egyedi meghatározási módja, különösen valamely adott márkára vagy forrásra, illetve különleges eljárásra, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra történő hivatkozás engedélyezett.

26 Az e cikkel bevezetett kivétel, amelyet jellegénél fogva szigorúan kell értelmezni, nem írja elő sem azt, hogy az ajánlattevőnek mely időpontban kell bizonyítania, hogy az ajánlata megfelel a műszaki leírásban szereplő követelményeknek, sem pedig azt, hogy az utóbbinak ezen bizonyítás érdekében milyen bizonyítékokkal kell rendelkeznie. E szempontokra tehát továbbra is a 2004/17 irányelv 34. cikkének (3)–(5) bekezdésében szereplő általános szabályok az irányadók.

27 Ebből következően, amennyiben az ajánlatkérő él az említett irányelv 34. cikke (8) bekezdésének második mondatában rá ruházott lehetőséggel, akkor azon ajánlattevőt, aki ki kívánja használni azt a lehetőséget, hogy valamely védjegyre, adott származásra vagy gyártási folyamatra való hivatkozással meghatározott termékekkel egyenértékű termékeket kínáljon, arra kell kötelezni, hogy már az ajánlatában bizonyítsa az érintett termékek egyenértékűségét.

28 Ezen értelmezést a 2004/17 irányelv számos rendelkezése és az azokra vonatkozó elvek is megerősítik.

29 Először is, az ezen irányelv 10. cikkében rögzített egyenlő bánásmód elve és átláthatósági kötelezettség többek között megköveteli, hogy az ajánlattevők egyenlő helyzetben legyenek az ajánlat elkészítése, valamint annak az ajánlatkérő általi elbírálása időpontjában, és ezek az elvek képezik a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos uniós szabályok alapját (2016. május 24-i MT Højgaard és Züblin ítélet, C-396/14, EU:C:2016:347, 37. pont).

30 Márpedig, ha valamely olyan eljárásban, amelyben a műszaki leírás a 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdésében előírt különös és kivételes mód szerint került meghatározásra, az egyik ajánlattevő jogosult volt arra, hogy az ajánlata benyújtását követően bizonyítsa a termékei egyenértékűségét, az ajánlatuk tekintetében azok elbírálása időpontjában nem ugyanazon feltételek vonatkoznak valamennyi ajánlattevőre.

31 A 2004/17 irányelv 51. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az ajánlatkérő ellenőrzi, hogy a kiválasztott ajánlattevők által ily módon benyújtott ajánlatok megfelelnek-e az ajánlatokra alkalmazandó szabályoknak és követelményeknek. Ehhez hasonlóan ezen irányelv 49. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése és (42) preambulumbekezdése előírja, hogy az ajánlatkérőnek minden olyan döntését meg kell tudnia indokolni, amely szerint az adott esetben az egyenértékűség nem áll fenn.

32 Márpedig az ilyen ellenőrzésre, valamint az egyenértékűség fenn nem állását megállapító határozat esetleges elfogadására csak az ajánlatok benyújtását követően, azoknak az ajánlatkérő részéről való értékelése szakaszában kerülhet sor, és azok megkövetelik, hogy ezen ajánlatkérőnek olyan bizonyítékok álljanak a rendelkezésére, amelyek alapján értékelheti, hogy a benyújtott ajánlatok eleget tesznek-e, és milyen mértékben tesznek eleget, a műszaki leírásban szereplő követelményeknek, ellenkező esetben felmerül annak kockázata, hogy megsértik az egyenlő bánásmód elvét, és a szerződés-odaítélési eljárás lefolytatása során szabálytalanságok történnek.

33 Ami azon eszközöket illeti, amelyekkel az ajánlattevők bizonyíthatják az általuk javasolt megoldás egyenértékűségét, a 2004/17 irányelv 34. cikke (4) és (5) bekezdésének rendelkezései az olyan eljárásokban is alkalmazandók, amelyekben a műszaki leírásnak az említett cikk (8) bekezdésében előírt különös mód szerinti megfogalmazását fogadták el, ami azt jelenti, hogy minden megfelelő eszköz alkalmazása engedélyezett.

34 Ebből az következik, hogy jóllehet az ajánlatkérő nem jogosíthatja fel az ajánlattevőket arra, hogy az általuk javasolt megoldások egyenértékűségét az ajánlatuk benyújtását követően bizonyítsák, ezen ajánlatkérő mérlegelési jogkörrel rendelkezik azon eszközök meghatározására, amelyeket az ajánlattevők az ajánlatukban az ezen egyenértékűség igazolása érdekében felhasználhatnak. Ezen jogkört ugyanakkor úgy kell gyakorolni, hogy az ajánlatkérő által elfogadott bizonyítékok ténylegesen lehetővé tegyék az említett ajánlatkérő számára, hogy a részére benyújtott ajánlatokat hasznos módon

értékelje, és ne lépje túl az ezen értékelés lefolytatásához szükséges mértéket, elkerülve, hogy e bizonyítékok indokolatlanul akadályozzák a közbeszerzés verseny előtti megnyitását, megsértve ezzel a 2004/17 irányelv 34. cikkének (2) bekezdését.

35 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/17 irányelv 34. cikkének (8) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírás valamely védjegyre, adott származásra vagy gyártási folyamatra való hivatkozást tartalmaz, az ajánlatkérőnek meg kell követelnie, hogy az ajánlattevő már az ajánlatában bizonyítsa az általa kínált termékeknek az említett műszaki leírásban meghatározott termékekkel való egyenértékűségét.

A második kérdésről

36 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

37 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 34. cikkének (8) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírás valamely védjegyre, adott származásra vagy gyártási folyamatra való hivatkozást tartalmaz, az ajánlatkérőnek meg kell követelnie, hogy az ajánlattevő már az ajánlatában bizonyítsa az általa kínált termékeknek az említett műszaki leírásban meghatározott termékekkel való egyenértékűségét.

Aláírások